

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 19 februari 1919 kl. 5 e. m.

*Utlåtande i anledning av väckt motion angående återinförande av
bördsrätt till fastighet å landet.*

Närvarande: Herrar Dahl, von Sneidern,*) Ernst Lindblad, Jacob Larsson, Hult,*)
Boberg, Frändén, Tengvall,*) J. B. Johansson, Magnusson i Kalmar,
Karlsson i Gasabäck, Nilsson i Vibberbo Hagman i Stockholm,
Strömberg,*) Kant och Johansson i Sollefteå.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion nr 184, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Hansson* i Rättvik föreslagit, att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning rörande återinförande i lämplig form och i viss utsträckning med retroaktiv verkan av rättigheten att i börd lösa såld, bortskiftad, pantsatt eller genom gåva eller testamente bortgiven fastighet eller del därav å landet samt för riksdagen framlägga förslag därom.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för berörda hemställan, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej här nedan lämnas, hänvisa till motionen.

Av motiveringen framgår, att motionären med sina önskemål, som avse ej blott införande i lagstiftningen av rätt att i börd lösa fastighet å landet utan ock stadgande om retroaktiv verkan av dylik rätt, i viss utsträckning utan vederlag, åsyftar att träffa jordspekulationen och befämja bondebefolkningens bibehållande vid jorden.

Utskottet.

Utskottet vill erinra därom, att chefen för justitiedepartementet enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 10 januari innevarande år tillkallat sakkunniga för utredning av vissa delar av jordfrågan. I det offentliggjorda statsrådsyttrandet vid behandlingen av ärendet angående bemyndigande till berörda s. k. jordkommissions tillkallande förekommer detta uttalande:

»Med det anförda har jag icke velat begränsa de sakkunnigas uppdrag till att blott begagna de uppslag, vilka framgått som resultat av hittills verkställda utredningar på förevarande område. De sakkunniga böra hava till uppgift att utreda, vilka medel över huvud kunna befinnas lämpliga och erforderliga för att bevara jorden i den verkligt jordbruksidkande befolkningens hand, bereda de kategorier av nyttjanderättshavare, som därav äro i behov, större trygghet i deras ställning samt underlätta tillkomsten av nya självständiga odlingslägenheter, där sådana av förhållandena påkallas.»

Av detta yttrande torde kunna härledas antagande, att, därest de i motionen framställda önskemålen skulle ur social och jordpolitisk synpunkt av jordkommissionen finnas i någon mån vara värda beaktande, uppmärksamhet lår ägnas desamma. Vid sådant förhållande har utskottet funnit sig sakna anledning att nu inlåta sig på närmare granskning av frågan om lämpligheten av de i motionen avsedda lagstiftningsåtgärder, om vilka för övrigt vitt skilda meningar otvivelaktigt råda.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 19 februari 1919.

På andra lagutskottets vägnar:

ADOLF DAHL.